

Sormenjälkien ottamista voivat vaikeuttaa vaikeat käsi-ihottumat, jotka kuorivat ihoa, rakkuloivat ihosairaudet ja ihoa paksuntavat sairaudet.

Biometrinen passi

- sisältää mikrosirun ja antennin upotettuna henkilötietosivun sisään
- sirulle tallennetaan henkilötietoja kuten henkilön nimi, tieto kansalaisuudesta, passinhaltijan kasvokuva ja nimikirjoitus sekä heinäkuusta 2009 lähtien sormenjäljet
- sirulle tallennetaan tavallisessa tapauksessa kaksi sormenjälkeä, yksi kummastakin etusormesta
- sormenjälkitietoja käytetään henkilöllisyyden varmentamiseksi
- sormenjälkitietoja saavat sirulta lukea vain passiviranomaiset, rajatarkastusviranomaiset ja poliisi
- tilapäinen passi tarkoittaa sirullista passia, jonka voimassaoloaika on rajattu sen vuoksi, ettei passinhaltijalta ole tilapäisestä syystä voitu ottaa sormenjälkiä
- lain mukaan sirullinen passi voidaan myöntää tilapäisesti, jos halijalta ei vamma, sairauden tai muun fyysisen esteen vuoksi saada sormenjälkiä ja este on tilapäinen
- jos este todetaan pysyväksi, hakijalle myönnetään passi normaalikäytännön mukaan ilman sormenjälkiä

Ihottuma sormenpäissä ei estä passin saantia

Heinäkuusta lähtien uusiin biometriin passeihin on muiden henkilötietojen lisäksi tunnisteksi lisätty passinhaltijan sormenjäljet. Sormenpäiden iho on kuitenkin voinut vaurioitua monista eri syistä niin, että sormenjälkiä ei saada. Ihosairaudet voivat olla yksi tällainen syy.

TEKSTI JA KUVA: MAIJA KRAPPE

Passi ei silti jää saamatta, vaikka käsien iho olisi huonossa kunnossa. Sormenjälkipassin käyttöönottohankkeessa on pohdittu mahdollisimman laajasti sitä, kuinka ihon sairaudet ja muut vauriot huomioidaan myöntöprosessissa.

– Passilain mukaan passihakijalta ei oteta sormenjälkiä, jos niitä ei saada iän tai vamma, sairauden, fyysisen esteen tai muun vastaavan syyn vuoksi, sanoo keskusrikospoliisin rikosteknisen laboratorion tutkija **Kari Kanto**. Hän on mukana poliisin biometria-hankkeessa, jonka tunnetuin sovellus on biometrinen passi.

Jos este on pysyvä, hakijalle myönnetään passi normaalikäytännön mukaan. Jos este on tilapäinen, passi voidaan myöntää enintään yhdeksi vuodeksi.

Ihotautien erikoislääkäri **Elina Varjonen** listaa sormenpäiden ihoa vaurioitaviksi ja sormenjälkien saamista haittaaviksi ihosairauksiksi

vaikeat ihoa kuorivat käsi-ihottumat, rakkuloivat ihosairaudet ja ihoa paksuntavat ja panssaroivat sairaudet kuten psoriasis.

Kaikki ihottumat eivät hänen mukaansa kuitenkaan jätä käsiin pysyviä vaurioita, vaan sormenpäiden iho voi palata ennalleen, kun sairaus on saatu hoidettua ja tulehtunut iho on parantunut.

Tilapäistä vai pysyvää?

Tilapäisen esteen täsmällinen määrittely on myös Kari Kannon mukaan vaikeaa. Passivirkailijan on pohdittava asiaa tapauskohtaisesti.

– Erilaiset kipsit ja siteet ovat selkeästi tilapäisiä, mutta mikäli sormi saadaan lukulaitteen lasille, mutta hyväksyttävää jälkeä ei tule, syyn luonne ja kesto eivät välttämättä ole ilmiselviä, hän pohtii.

Joillakin ihmisillä on luonnostaan sileät sormenpäät, kun taas toisilla ruumiillinen työ on kuluttanut ja naarmuttanut sormien ihoa. Joilla-

kin sormet ovat turmeltuneet onnettomuudessa tai sairauden seurauksena. Lisäksi pienen pieni osa asiakkaista pyrkii itse rikkomaan sormenpäidensä ihon siten, ettei jälkiä saataisi.

– Useimmiten tilanne selviää asiakkaan kanssa keskustellen ja tervettä järkeä käyttäen. Mikäli ei ole selvää syytä uskoa, että este on tilapäinen, se katsotaan pysyväksi, Kari Kanto sanoo.

– Tähänastisten kokemusten perusteella vaikuttaa erittäin harvinaiselta, että ihosairaudet estäisivät sormenjälkien ottamisen. Vain noin yhdeltä passihakijalta sadasta ei ole saatu yhtäkään sormenjälkeä. Arvioon sisältyvät myös muut esteet kuin ihosairaus, Kanto jatkaa.

Tilannetta helpottaa se, että jäljet voidaan ottaa mistä tahansa sormista paitsi pikkusormista, minkä lisäksi yksikin onnistunut sormenjälki riittää, jos kahta ei mitenkään saada. Alle 12-vuotialta sormenjälkiä ei oteta lainkaan. ■